

Kirjallinen kuuleminen yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

VD/5022/00.04.03/2023

KK/MT/S-AP/JT

Hallitus valmistelee parhaillaan tiedonantoa eduskunnalle yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Tiedonantoa valmistelee valtiosihteereistä ja kansliapäälliköistä koostuva työryhmä. Työryhmä on pyytänyt Vantaan kaupungilta kirjallista kuulemistä työnsä tueksi mahdollisuuksien mukaan 9.8.2023 mennessä.

Kirjallisen kuulemisen aiheena on Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelman keskeiset tavoitteet ja toimenpiteen, joihin tulisi keskittyä enemmän jatkossa sekä muut asiat, jotka katsotaan tärkeäksi nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Ohjelman voi lukea täältä: [Yhdenvertainen Suomi : Valtioneuvoston toimintaohjelma rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi - Valto](#).

Ohjelman keskeiset tavoitteet ovat:

1. Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita
2. Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä
3. Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla
4. Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista
5. Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille
6. Kannustetaan kuntia aktiiviseen yhdenvertaisuuden ja antirasismien edistämiseen
7. Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä
8. Kehitetään rasismiin liittyvää tutkimusta ja tiedonkeruuta

Kuulemispyynnössä on esitetty kolme kysymystä:

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi – ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?
2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?
3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Kirjallisia kuulemisia tullaan hyödyntämään tiedonannon valmistelussa sekä hallitusohjelmaan sisältyvien toimintaohjelmien valmistelun käynnistämisessä. Tällaisia ovat esimerkiksi työelämässä aliedustettujen ryhmien osallistumisen lisäämiseksi tehtävä toimintaohjelma sekä perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma.

Kaupunginhallitus 7.8.2023 § 36

Kaupunginjohtajan va. esitys:

Päätetään antaa valtioneuvoston kanslialle oheisen liitteen mukainen lausunto.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana va. kaupunginjohtaja *muutti* lausuntoa seuraavasti:

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

- ~~• Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä.~~
- ~~• Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille.~~
- ~~• Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä.~~

–
Työn ja siihen liittyen koulutuksen saavutettavuus on keskeisessä asemassa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumiselle kaikilla muillakin elämänalueilla. Välittömän ja välillisen sukupuoleen, alkuperään, ikään, vammaisuuteen jne. pohjautuvan työelämäsyrynnän takia hukataan suuri määrä osallisuutta sekä inhimillistä ja taloudellista potentiaalia.

–
Hyvät väestösuhteet ovat edellytys aidolle osallisuudelle. Sekä valtiolla että kunnilla on tärkeä rooli hyvien väestösuhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä yhdessä monenlaisten valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Arjen psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen turvallisuus on lähtökohta mielekkäälle elämälle. Turvallisuutta ei voi olla ilman tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja sama pätee toisin päin. Vihapuhe ja maalittaminen loukkaavat vakavasti mm. vähemmistöjen turvallisuutta ja luovat lisäksi pohjaa vihateoille.

- Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä.
- Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä.
- Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille.

Hyvät väestösuhteet ovat edellytys aidolle osallisuudelle. Sekä valtiolla että kunnilla on tärkeä rooli hyvien väestösuhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä yhdessä monenlaisten valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Arjen psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen turvallisuus on lähtökohta mielekkäälle elämälle. Turvallisuutta ei voi olla ilman tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja sama pätee toisin päin. Vihapuhe ja maalittaminen loukkaavat vakavasti mm. vähemmistöjen turvallisuutta ja luovat lisäksi pohjaa vihateoille. *Päättäjillä ja poliitikoilla tulee olla aktiivinen rooli vihapuheen vastaisessa työssä. Valtioneuvoston tulee jatkaa selvittelyä maalittamisen kriminalisoimiseksi.*

Työn ja siihen liittyen koulutuksen saavutettavuus on keskeisessä asemassa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumiselle kaikilla muillakin elämänalueilla. Välittömän ja välillisen sukupuoleen, alkuperään, ikään, vammaisuuteen jne. pohjautuvan työelämäsyrynnän takia hukataan suuri määrä osallisuutta sekä inhimillistä ja taloudellista potentiaalia.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Suurimmilla kaupungeilla on merkittävä rooli kotoutumisessa ja segregaatien ehkäisyssä. Vantaa on Suomen kansainvälisin kaupunki ja jo joka neljäs vantaalainen puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea tai ruotsia. Kotouttamistyö on ollut suurimmille kaupungille arkea jo lukuisia vuosia.

Kotouttamista edistävät muun muassa kuntien vastuulle kuuluvat varhaiskasvatus-, koulutus- ja jatkossa myös TE-palvelut. Kunnat vastaavat myös useista muista segregaaation ehkäisyyn liittyvistä toimenpiteistä ja *ovat ottaneet käyttöön myönteisen erityiskohtelun välineitä*. Kotoutumisen onnistuminen on erittäin tärkeää koko Suomen menestyksen kannalta. Siksi tulee varmistaa, että valtio osallistuu näiden toimenpiteiden rahoittamiseen riittävällä tasolla. Esimerkkinä voidaan mainita varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvorahoitus, joka uuden hallitusohjelman mukaan vakiinnutetaan. Rahoitusta vakiinnutettaessa on varmistauduttava siitä, että se on tasoltaan riittävä.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Pyyntö kirjallisesta kuulemisesta hallituksen tiedonantoa varten 31.7.2023
- Lausunto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa KH 7.8.2023

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies,
Meija Tuominen, hallintoasiantuntija (tasa-arvo ja yhdenvertaisuus)
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)